ספרי — **אוצר החסידים** — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

היכל
תשיעי

שער
שלישי

דבר מלכות

חיי שרה

השליחות היחידה שנותרה - קבלת פני משיח צדקנו בפועל ממש

●

שיחות קודש

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

770 איסטערן פארקווי ברוקלין, נ.י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושבע לבריאה

שבעים ושש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

משיחות ש"פ חיי שרה,
כ"ה מר־חשון, מבה"ח כסלו, ה'תשנ"ב

– פתיחת כינוס השלוחים העולמי –

– תרגום מאידית –

א. בעמדנו בהתחלתו ובפתיחתו של כינוס השלוחים העולמי – השלוחים שי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, בכל מרחבי תבל, בארבע כנפות הארץ – צריך להזכיר, בראש ובראשונה, את היסוד, ולבטא את התפקיד של השלוחים בדורנו זה בכלל, ובמיוחד – החידוש שנתוסף במיוחד בזמן האחרון בעבודת השליחות: לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה.

כמדובר כמ"פ, שנוסף על הנקודה המשותפת בכללות עבודת השליחות של בני־ישראל בכלל, כשלוחיו של הקב"ה, שהיא „אני נבראתי לשמש את קוני"[1], ובפרט השלוחים של נשיא דורנו – אשר נקודת השליחות הזאת משותפת ושווה בכל הזמנים – מתוסף מזמן לזמן חידוש בשליחות, שליחות מיוחדת, שהיא תודרת את כל עניני השליחות והיא נעשית ה„שער"[2] שעל ידו „עולים" כל עניני השליחות; ועאכו"כ בנדו"ד – שזהו חידוש כללי ועיקרי, שאינו רק עוד פרט (או כלל) בשליחות, אלא הוא עיקר וענין כללי ביותר, ועד שהוא הענין הכי כללי בתורה – הכנה לביאת משיח צדקנו – שמקיף את כל הנקודות והפרטים של עבודת השליחות.

וכפי שכבר דובר פעמים רבות (ובפרט בחודשים והשבועות האחרונים): ע"פ הודעת חז"ל[3] שכבר „כלו כל הקיצין", וההודעה של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר עשו תשובה גם כן, עד שכבר סיימו את כל עניני העבודה (אפילו „לצחצח את הכפתורים"[4]), ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו – הרי העבודה והשליחות עכשיו היא: להיות מוכנים בפועל לקבלת פני משיח צדקנו בפועל ממש!

מזה מובן, שהמטרה של כינוס השלוחים העולמי הנוכחי מתבטאת בנקודה זו: להתדבר ביחד ולקבל החלטות טובות על מנת לקיימן בפועל, כיצד לבצע את השליחות המיוחדת של הזמן שלנו: קבלת פני משיח צדקנו.

ב. השייכות של עבודת השליחות (של השלוחים שנתאספו לכינוס השלוחים העולמי) עם משיח צדקנו – תובן בהסברת שייכותו של משיח עצמו עם ענין וגדר השליחות בכלל:

על הפסוק[5] „שלח נא ביד תשלח" (שאמר משה להקב"ה כשהקב"ה שלחו להוציא את בני ישראל ממצרים) אומרים חז"ל[6]: „אמר (משה) לפניו, רבש"ע, שלח נא ביד תשלח – ביד משיח שהוא עתיד לגלות". ועפ"ז יש לומר, שבמשיח יש גדר של שליח ע"פ תורה. משיח הוא

---

1) משנה וברייתא סוף קידושין.

2) ראה סה"ש קיץ ה'ש"ת ע' 22. וש"נ. תש"ד ע' 105. לקו"ד ח"ד תשמז, ב. (וראה סה"מ תש"ח ע' 240).

3) סנהדרין צז, ב.

4) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.

5) שמות ד, יג.

6) מדרש לקח טוב עה"פ. וראה פדר"א פ"מ: ביד אותו איש שאתה עתיד לשלוח כו' שנאמר הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא גו' (מבשר הגאולה). וראה לקו"ש חי"א ע' 8 הערות 3־2.

השליח („שלח . . תשלח") של הקב"ה לגאול את ישראל[7].

הטעם בפשטות למה ביקש זאת משה, הוא, כפרש"י על הפסוק: „ביד אחר שתרצה לשלוח, שאין סופי להכניסם לארץ ולהיות גואלם לעתיד, יש לך שלוחים הרבה": הואיל ובלאו הכי לא ישלח הקב"ה את משה „להכניסם לארץ ולהיות גואלם לעתיד", אלא ישלח שליח אחר (משיח), שישלח את משיח להיות גואלם של ישראל גם ממצרים.

אבל צריך להבין: ודאי הבין משה – ובפרט שהוא הי' שלימות החכמה דקדושה[8] (ו„משה קיבל תורה מסיני"[9]) – שהקב"ה עצמו ידע שהוא עתיד לשלוח את משיח (ולא את משה) לגאול את ישראל לעתיד, ובכל זאת בחר במשה כשליח לגאול את ישראל ממצרים; מדוע אם כן ביקש משה „שלח נא ביד תשלח"?!

ולאידך גיסא: מאחר שמשה (חכמה דקדושה) ביקש והציע זאת, מובן שכך זה ע"פ חכמה דקדושה בתכלית השלימות שלה; א"כ למה לא נתקבלה בקשתו?

ויש לומר, שהיא הנותנת: היות שזו בקשה והצעה של משה רבינו (והובאה בתורת אמת ותורה הנצחית[10]), היא אכן נתקיימה בפועל – שאותו שליח שהקב"ה שלח לגאול את ישראל ממצרים (משה), אותו עצמו הוא שולח לגאול את ישראל לעתיד – כפי שנאמר במדרש[11], שמשה „הוא גואל ראשון (בגאולת מצרים) הוא גואל אחרון" (בגאולה העתידה).

וזו היתה כוונת משה בבקשתו „שלח נא ביד תשלח" (אע"פ שידע שהקב"ה יודע שהוא עתיד לשלוח אח"כ את משיח) – לקשר את ה„גואל ראשון" עם ה„גואל אחרון", שגם הגאולה הראשונה (ממצרים) תהי' קשורה עם „ביד תשלח" (משיח), וגם הגאולה האחרונה תהי' קשורה עם משה („גואל ראשון").

כלומר, אע"פ[12] שמשה ומשיח הם שני אנשים שונים (ומשה הוא משבט לוי ומשיח משבט יהודה (בית דוד)), והם מהווים שני ענינים נפרדים, הם מתקשרים ומתאחדים זה עם זה, כדלקמן (סעיף ט).

ג. הענין יובן בהקדמת הביאור בכללות גדר השליחות בתורה, החל מהשליחות הראשונה שמסופרת בתורה (ובאריכות הפרטים)[13] בפרשתנו[14] – השליחות ששלח אברהם את אליעזר למצוא ולעשות שידוך עבור יצחק בנו, ואיך שאליעזר ביצע את"כ בפועל את שליחותו – בשידוך יצחק ורבקה.

ויש מקום לחקור בגדר ובדין (השליחות של) אליעזר בקיום דברי אברהם אליו[15] „ולקחת אשה לבני ליצחק"[16]. שיש לפרש את זה

---

7) דאף שבקשת משה לא נתקבלה בפועל (אבל ראה לקמן בפנים), אין זה שולל דברי משה שמשיח הוא שליח לגאול ישראל לעתיד.

8) ראה לקו"ש ח"ו ע' 244 ואילך. וש"נ.

9) אבות פ"א מ"א.

10) ראה תניא רפי"ז. ובכ"מ.

11) ראה שמו"ר פ"ב, ד. שם, ו. זח"א רנג, א. ש' הפסוקים פ' ויחי. תו"א משפטים עה, ב.

12) ראה גם אוה"ח ויחי מט, יא. לקו"ש חי"א שם.

13) ראה גם שיחת ש"פ חיי שרה תשמ"ט (סה"ש ח"א ע' 58 ואילך). תש"נ (סה"ש ח"א ע' 130 ואילך).

14) כד, ב ואילך.

15) שם, ד.

16) וראה פנים יפות וס' המקנה שבהערה 18, שאברהם שלח את אליעזר בתור שליחו של יצחק שהי' גדול (וראה קידושין מה, ב). ואף לדעת הפוסקים (רמ"א אה"ע סל"ה ס"ו בשם הגהות

בכמה אופנים, ומהם[17]: (א) „אליעזר שליח הי"[18] (כדאיתא בתוספות[19]), ש„שלוחו[20] של אדם כמותו"[21]. [וגם בגדר השליח עצמו יש כמה דרגות, כידוע[22]: מעשה השליח הוא כמעשה המשלח; יתירה מזה, גם כח העשי' של השליח הוא כמותו דהמשלח; ועוד יותר – כל כולו של השליח הוא כמותו דהמשלח; עד „כמותו (דהמשלח) ממש"[23]. (ב) אליעזר הי' בגדר שדכן,

---

מרדכי) דאין שליח קידושין עושה שליח, הרי זה: (א) רק לדיעה אחת ותקנה בעלמא. וצ"ע אם כן הוא (אצל האבות) לפני מ"ת. (ב) אליעזר הי' עבדו של אברהם שהוא כגופו (ולא כמו שליח), ומצד זה הי' יכול לקדש רבקה, ראה מפרשים שבהערה 18.

17) הבא לקמן הוא ע"פ פירוש התוס' שבהערה 19, ופירוש המדרשים ומפרשי התורה – שאליעזר קידש את רבקה ליצחק, והיא נעשית ארוסה* (מדרש אגדה עה"פ (פרשתנו שם, כב) ויקח האיש נזם זהב. לקח טוב עה"פ (שם, נג) ויוצא העבד. תוס' (הדר זקנים) עה"פ (שם, יו"ד) ויקח העבד עשרה גמלים), או גם נשואה (ראה פדר"א פט"ז וברד"ל אות לב. ספורנו עה"פ (שם, סא) ויקח העבד את רבקה. ועוד).

[ולפי פירוש זה – יש לומר, דזה שאליעזר שם „שני צמידים על ידי" (שם, כב), הוא בהתאם להמנהג** לקדש בטבעת***. וראה מדרש אגדה שם, ש„נזם זהב – הוא הי' קידושין, ושני צמידים על ידי' שהם מאתים וחמשים, המאתים כנגד כתובת בתולות והחמשים תוספת"].

אבל בכמה מדרשים ומפרשים משמע שלא קידשה אלא הביאה ליצחק ורק אח"כ נתקדשה לו (ראה פדר"א שם לדעת ר"י. וראה לקו"ש חט"ו ע' 165 הערה 22; ע' 168 הערה 33).

---

*) ראה בתוס' הנ"ל שבמסכת כלה (רפ"א) דמייתי קרא דיברכו את רבקה (פרשתנו שם, ס) איכא למימר דהתם ברכת אירוסין (אבל ראה הערה 24).

**) רמ"א אה"ע ר"ס כז (ושם: „ויש להם טעם בתיקוני זהר", ראה תקו"ז ריש תיקון ה' (יט, א). תי' י' (כה, ריש ע"ב). תי' כא (נה, ב)). חינוך מצוה תקנב (וראה בס' אוצר חילוף מנהגים בין בני בבל לבני א"י (הובא גם בישו"ש ב"ק בסופה) דמנהג א"י לקדש בטבעת משא"כ בבבל). – הביאור בזה ע"פ הלכה, ראה צפע"נ לרמב"ם הל' אישות רפ"ג. ס' המקנה סי' נ ס"א (הובא בשער הכולל פל"ה אות ג). – וראה בארוכה שיחת ש"פ בלק תשד"מ.

***) וע"ד מה שמצינו ביהודה ותמר – שנתן לה חותמו (וישב לח, יח) „וקדשה בטבעת" (דעת זקנים מבעה"ת עה"פ. וכ"ה בתוספות – הדר זקנים. מושב זקנים עה"ת. וראה לקו"ש חט"ו ע' 337 ואילך).

---

18) ואף שאליעזר הי' עבד, ואין עבד נעשה שליח לקידושין לפי שאינו בתורת גיטין וקידושין (רמב"ם הל' אישות פ"ג הי"ז. טושו"ע אהע"ז סל"ה ס"ו) – י"ל בפשטות, שלפני מ"ת הי' אפשר למנות גם עבד לשליח (כיון שלא הי' אז „תורת קידושין", ראה רמב"ם ריש הל' אישות). ובמנחה בלולה ופי' מהרי"א עה"ת פרשתנו שם ועוד, שאברהם שיחרר אליעזר ולכן נעשה שליח לקידושין.

עוד ביאור בזה – בפנים יפות פרשתנו שם, ב; המקנה לקידושין מא, ב [ושם, שדין הנ"ל שאין עבד נעשה שליח לקידושין הוא רק בנוגע לאדם אחר אבל עבדו של המקדש שאני ויכול לקדש ע"י עבדו לא מתורת שליחות אלא דהוי כגופו, ד"ה עבד כיד רבו" (ב"מ צו, סע"א. וש"נ). וראה עד"ז ברד"ל לפדר"א פט"ז אות לב בהג"ה (ו). ועוד.

19) ד"ה שנאמר – כתובות ז, ב.

20) משנה ברכות לד, ב. קידושין מא, ב. וש"נ.

21) ואף שענין השליחות שייך דוקא בישראל, „מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית" (קידושין שם. וש"נ) – י"ל שקודם מ"ת הי' שייך שליחות גם באוה"ע וע"י אוה"ע (ובנדו"ד – שליחות אברהם ע"י אליעזר), ובפרט שאליעזר הי' „זקן ביתו המושל בכל אשר לו", „דולה ומשקה מתורת רבו" (כדלקמן בפנים). ועוד ועיקר – שאליעזר הי' עבדו של אברהם, שהוא כגופו (וראה הערה 18).

22) ראה לקח טוב (להר"י ענגיל) כלל א. וראה שו"ע אדה"ז או"ח סרס"ג סכ"ה בקו"א. וראה לקו"ש ח"ט ע' 323 ואילך. ח"ב ע' 148 ואילך. ח"כ ע' 303. סה"ש תש"נ ח"א ע' 133 ואילך. סה"ש תנש"א ח"א ע' 152.

23) כ"ה הלשון בתשובות הריב"ש סרכ"ח. לקו"ת ויקרא א, ג.

למצוא אשה ליצחק (לא כשליח לקידושין[24]), או אפילו שדכן לקדשה – שאע"פ שגם שדכן בכוחו לקדש[25], אין זה אותו כח כמו שליח, שהוא "כמותו" דהמשלח, מה שאין כן בנוגע לשדכן אין אומרים[26] שדכן של אדם כמותו, ואדרבה – שדכן הוא בפירוש לא כמותו, אלא כאדם אחר שעושה טובה לשני (כפי שרואים במנהג העולם).

יש סברא לומר, שאליעזר לא הי' כשליח של אברהם שהוא כמותו, אלא כמציאות נפרדת (כשדכן) – כפי שמשמע (בענין השידוך של יצחק גופא) מזה שאליעזר "הי'[27] מחזר למצוא עילה שיאמר לו לאברהם לפנות אליו להשיאו בתו, אמר לו אברהם בני ברוך ואתה ארור, ואין ארור מדבק[28] ברוך"[29]. [ובפרט שבסיפור הדברים מודגש ובאריכות איך אליעזר עצמו הי' צריך להשתדל כדי למצוא את השידוך המתאים ליצחק: אליעזר הי' צריך להתפלל בעצמו לה', ולברר בעצמו ולעשות סימן על זה (ועוד באופן ניסי), שכן אברהם אמר לו רק[30] "לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני גו' אל ארצי ואל מולדתי תלך", ולא פירט את מי עליו לקדש] – ממילא יש מקום שיתערבו בזה חשבונות אישיים כו'.

אבל לאידך גיסא, אליעזר הי' "זקן ביתו המושל בכל אשר לו"[31], "שמושל בתורת רבו"[32], ו"דולה ומשקה מתורתו של רבו לאחרים"[33], ו"עבד אברהם"[34], אשר "עבד מלך מלך"[35] וכו'. וגם בקיום דברי אברהם "ולקחת אשה לבני ליצחק" – קיים אליעזר הכל בדיוק כדברי אברהם. ויתירה מזה – אברהם השביעו על כך ("שים נא ידך תחת ירכי ואשביעך גו'"[14]). שמשום כך – ועוד טעמים – מסתבר לומר, שהוא הי' שליח (של אדם כמותו) לקדש את רבקה.

ויש לומר, שדבר זה (שאליעזר הי' שליח) מובן גם ממה שכתוב[36] "ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדוניו וילך וכל טוב אדוניו בידו", כפי שהמפרשים מבארים[37], שאליעזר החזיק ברשותו ("בידו") "כל טוב אדוניו", והי' יכול לעשות בזה כרצונו (ולא נזקק לנתינת רשות על כך), כפי שנאמר קודם לכן "המושל בכל אשר לו".

[ואפילו לפי הפירוש (המובא

---

24) כדמשמע גם לפי מה שמסיים בתוס' כתובות שם ש"נראה דאסמכתא בעלמא היא כו' ולא איירי פשטי' דקרא בברכת אירוסין" (וכן מפורש במס' כלה רבתי פ"א).

25) ראה שו"ע אה"ע שם ס"ד.

26) וראה שו"ע שם "אפילו לא מינוהו שליח בהדיא אלא שגילה דעתו שהוא חפץ באשה פלונית וא"ל לשדכה לו והלך השדכן וקדשה לו בלא מינוי שליחות הרי זו מקודשת".

27) רש"י פרשתנו כד, לט, מב"ר שם פנ"ט, ט. יל"ש הושע רמז יב.

28) דענין הנישואין הוא ש"דבק באשתו והיו לבשר אחד" (בראשית ב, כד), שדוגמתו בענין השלוחות – "שלוחו של אדם כמותו (ממש)".

29) ולהעיר גם מטענת אברהם (לך לך טו, ב־ג): "מה תתן לי ואנכי הולך ערירי ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר גו', הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אותי" (לא למעליותא).

30) פרשתנו שם, ג־ד.

31) שם, ב.

32) יומא כח, ב.

33) שם. הובא בפרש"י לך לך טו, ב.

34) וכפי שפתח (כפתיחת דבר סגור) אליעזר את דבריו בבואו לבית רבקה – "עבד אברהם אנכי" (פרשתנו שם, לד).

35) תנחומא צו יג (הובא בפרש"י בהעלותך יב, ח). ספרי (הובא בפרש"י) דברים א, ז. ב"ר פט"ז, ג. – ובשבועות מז, ב: עבד מלך כמלך.

36) פרשתנו שם, יו"ד.

37) רמב"ן. ספורנו. חזקוני. ועוד.

ברש"י[38], ש„שטר מתנה כתב ליצחק על כל אשר לו, כדי שיקפצו לשלוח לו בתם" – הרי אברהם מסר את שטר המתנה לרשותו של אליעזר, באופן שיש לו הכח לקרעו וכיו"ב, כך ש„כל אשר לו" (של אברהם) הי' ברשות אליעזר].

דלכאורה, איך הי' יכול אברהם למסור „כל אשר לו" לאדם[39] שעליו יכול להיות ספק מה הוא יעשה בזה[40]?! מזה מוכח, שאליעזר הי' מסור לגמרי לאברהם (בהיותו עבדו), ולכן גם כאשר שלחו לעשות את השידוך עבור יצחק – הוא הי' (לא כשדכן, שהוא מציאות לעצמו, אלא) בבחינת שליח, שכל מציאותו היא מציאות המשלח. ולכן הי' אברהם יכול להשאיר ברשותו „כל אשר לו" בלי שום ספק בדבר[41].

ד. הביאור בזה יובן בהקדמת שאלה נוספת – „קלאָץ קשיא" – על זה ש„שטר מתנה כתב ליצחק על כל אשר לו, כדי שיקפצו לשלוח לו בתם":

אפילו בנוגע למצות הצדקה (וכיו"ב) הדין הוא[42], ש„לעולם לא יקדיש אדם ולא יחרים כל נכסיו, והעושה כן עובר על דעת הכתוב, שהרי הוא אומר[43] מכל אשר לו ולא כל אשר לו כו'". איך יתכן אפוא שאברהם מסר „כל אשר לו" ליצחק[44] (אפילו אם הי' מוסר לו זאת כבר אז בירושה[45], גם אז לא הי' הדבר מובן[46], עאכו"כ שזה הי' „כדי שיקפצו לשלוח לו בתם", ובפרט שגם אם לא הי' מוסר את „כל אשר לו", אלא רק רוב, הי' די בכך, בהיותו עשיר גדול ביותר, לגרום ש„יקפצו לשלוח לו בתם"). ובפרט שאברהם הי' אז בן ק"מ שנה, וחי אח"כ עוד כמה וכמה שנים (ל"ה שנה), וממילא הי' זקוק לנכסים עבור עצמו ועבור בני ביתו כו' (ובפרט לאחר ש„ויוסף אברהם ויקח אשה גו' ותלד לו גו'"[47]).

בפנימיות הענינים אפשר הי' לבאר

---

38) עה"פ, מב"ר שם פנ"ט, יא („זו דיאתיקי"). וראה תו"ש עה"פ (אות עב). וש"נ.

39) ראה רא"ם כאן: לא יתכן לומר שנתן ממונו לרשותו של אליעזר (ומבאר שזהו הכרחו של רש"י לפרש שטר מתנה כתב ליצחק כו').

40) ובפרט לפי הביאור (לעיל הערה 18), שאברהם שיחרר את אליעזר לשלחו לקחת אשה ליצחק, אשר עי"ז בכחו לעשות עם כל נכסי אברהם כפי שיעלה ברצונו (משא"כ לפני זה כשנאמר „המושל בכל אשר לו' הי' עבדו, שהוא כגופו ומה שקנה עבד קנה רבו (פסחים פח, ב. קידושין כג, א)).

41) באגדת בראשית פמ"ה [מו] (ועד"ז הוא בתנחומא (באבער) ויצא ג): מהו המושל . . שהשליטו על כל מה שיש לו, ואמר לו אפילו אתה מאבד מה שיש לי – וקח אשה לבני משם, מיד ויקח העבד עשרה וגו'. אבל גם זה הוא (לא איבוד סתם לטובתו וכיו"ב, כ"א) רק בשליחותו של אברהם – בכדי לקחת אשה ליצחק.

42) רמב"ם סוף הל' ערכין וחרמים. וראה הל' דעות פ"ה הי"ב. הל' מתנות עניים פ"ז ה"ה. ובכ"מ.

43) בחוקותי כז, כח.

44) ראה משכיל לדוד כאן, שההכרח לפרש"י שנתן לו שטר מתנה – הוא, דאאפ"ל שאברהם „מסר כל אשר לו ביד העבד ונשאר ביתו ריקן".

45) כדאיתא בפדר"א פט"ז (וראה רד"ל שם). משא"כ לשון רש"י הוא „שטר מתנה".

46) משא"כ מה שנאמר בסוף ימי חיי אברהם „ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק" (פרשתנו כה, ה), שהורוש לבנו יצחק „כל אשר לו" (וראה השקו"ט בזה ברמב"ן ובמפרשי רש"י כאן ההוספה ב„ויתן אברהם גו'" לגבי מש"נ כאן „ויתן לו את כל אשר לו" בשטר מתנה. וע"פ המבואר לקמן בפנים, יש להוסיף ביאור בההפרש בין ב' הפסוקים, שבפסוק ראשון נתן לו „כל אשר לו" בשטר מתנה בגלל הנישואין של יצחק ורבקה, ובפסוק שני נתן לו „כל אשר לו" בתורת ירושה. ואכ"מ).

47) פרשתנו כה, א ואילך.

זאת ע"פ מה שנאמר[48] „יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק", ואמרו חז"ל[49] קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם, שכן גם בפנימיותם ובעבודתם הם היו (בכללות) ענין אחד והמשך אחד – „האבות הן הן המרכבה"[50]; אבל עדיין צריך ביאור בפשטות הענינים ע"פ נגלה.

ה. ויש לומר הביאור בזה:

נישואי יצחק ורבקה – הנישואין (וההכנה לנישואין) הראשונים הכתובים בתורה – אינם רק נישואין פרטיים בין שני יחידים (יצחק ורבקה), אלא ענין הכי כללי: אלה היו הנישואין הראשונים בעם היהודי (לאחרי קיום מצות מילה)[51], ויתירה מזו: ע"י הנישואין הללו נעשה („תולדות" –) ההמשך של כלל ישראל. כלומר, נוסף על הנישואין הפרטיים בין יצחק לרבקה, מבטאים נישואיהם את הנישואין של כלל ישראל[52] (הנישואין הללו הביאו את התולדות ואפשרו את המשך קיום עם ישראל, עד סוף כל הדורות).

ויש לומר, שלכן מסר אברהם על ענין זה „כל אשר לו" ליצחק בנו, מפני שזו לא רק חתונה פרטית בין יצחק לרבקה, אלא נישואין של כלל ישראל. וממילא זה גם נוגע בכל ענינו של אברהם עצמו – בהיותו הראש של כלל ישראל (היהודי הראשון). משום כך הוא הכניס בזה את כל כחו – „כל אשר לו". אילו הי' מדובר באברהם בתור אב פרטי של יצחק, אז לא הי' מתאים שיתן (במתנה) „כל אשר לו" עבור חתונת בנו: רק חלק (ואפילו רוב) הוא נותן לו, וחלק נשאר לאברהם וכו'; אבל מאחר שהנישואין הללו הם ענין הכי כללי, שמקיף את כל כלל ישראל – שזהו כל ענינו ומהותו של אברהם (כראש של כלל ישראל, היהודי הראשון) – אין מקום שיישאר חלק (אפילו פרט הכי קטן) של אברהם, באופן שהוא מובדל מזה ח"ו, לכן – נתן לו „כל אשר לו", הוא נתן (ומסר) בזה את עצמו לגמרי[53], עם „כל אשר לו".

ועוד: הנישואין באים דוקא בכחו של אברהם (אברהם הוליד את יצחק ומל את יצחק, ואח"כ – נעשה השידוך בפועל ע"י השליחות של אליעזר ע"י אברהם). לכן הי' צריך למסור בזה את „כל אשר לו".

ועפ"ז יומתק לומר, שאליעזר לא הי' בגדר שדכן (מציאות לעצמו), אלא בגדר שליח – כמותו דהמשלה (אברהם): כשם שנתינת „כל אשר לו" צריכה להיות

---

48) ר"פ תולדות.

49) ב"מ פז, א. תנחומא תולדות ו. הובא בפרש"י ר"פ תולדות.

50) ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו.

51) ראה ב"ר פ"ס, ה.

52) ראה עד"ז בלקו"ש ח"ל ע' 87.

53) וע"ד שהוא בצדקה, שההגבלה ש„לא יקדיש אדם ולא יחרים כל נכסיו", הוא לא ב„מי שצריך לתקן נפשו עדיין, (ד)פשיטא שלא גרעה רפואת הנפש מרפואת הגוף, שאין כסף נחשב (ע"פ ל' הכתוב דה"ב ט, כ. ועד"ז במ"א י, כא), וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו כתיב" (איוב ב, ד) (תניא אגה"ק סוס"י. וראה גם אגה"ת פ"ג (צג, א)), שזהו"ע הנוגע לנפשו שלמעלה מ(צדקה שהיא דין ב)ממונו (ראה לקו"ש חכ"ז ע' 217 ואילך). ועד"ז י"ל בנוגע לנישואי יצחק ורבקה, שבהיותו ענין כללי הנוגע לכלל ישראל ו(במילא) נוגע בנפשו של אברהם, נתן על זה „כל אשר לו"*.

*) ובנוגע לפרנסתו של אברהם בפועל (לאחרי שנתן ליצחק כל אשר לו) – מובן שניזון מנכסי יצחק (בחיוב כיבוד אב – נזכר בקשר לאברהם אביו ולאביו תרח), או השתדל להשיג עוד נכסים (וראה נחלת יעקב כאן, שזוהי ההוספה בפסוק השני „ויתן אברהם גו'" (כנ"ל הערה 46) – מצד „הנכסים שקנה לאחר מכאן").

מוחלטת, בלי שום פרט מחוץ לזה, כך מובן גם בנוגע לאליעזר (ובפרט שגם הוא הי' חלק מ„כל אשר לו"), שכל מציאותו (גם כפי שהוא הולך לעשות את השידוך ע"פ דעתו) צריכה להיות כמותו דהמשלח, באופן שאין בזה מקום לשום מציאות אחרת (בדוגמת שדכן, שהוא מציאות לעצמו ואינו מציאותו דהמשלח).

ו. הביאור בזה בפנימיות הענינים:

בלקוטי תורה בסופו (פ' ברכה[54]) מבאר אדמו"ר הזקן, שנישואי יצחק ורבקה הם ענין הכי כללי בתורה ובכל סדר ההשתלשלות, המשקף את כללות עבודת האדם – יחוד מ"ה (יצחק) וב"ן (רבקה), שזהו היחוד של הנשמה (מ"ה) והגוף (ב"ן) של כל יהודי. עד – שלימות היחוד והנישואין בין ישראל (כשהם נשמות בגופים) לקב"ה, ישראל וקוב"ה כולא חד[55], כפי שזה יהי' בגאולה האמיתית והשלימה (לאחר ההתחלה בזה, באירוסין, בשעת מתן תורה[56]).

שבזה מתבטא כללות עבודת האדם בקיום התורה והמצוות בעולם הזה הגשמי – היחוד של מ"ה וב"ן: החידוש של מתן תורה מתבטא בזה, שאז נתבטלה הגזירה שהפרידה בין „עליונים" ל„תחתונים"[57] (רוחניות וגשמיות, מ"ה וב"ן), ואז ניתן הכח לחבר ולאחד גשמיות ורוחניות, שהגוף הגשמי[58] והדבר הגשמי ייעשה קדוש, עד לחפצא של קדושה[59]. ושלימות יחוד זה (של מ"ה וב"ן), בתכלית השלימות והגילוי, יהי' בגאולה האמיתית והשלימה [ואדרבה: אז יהי' „נקבה תסובב גבר"[60], כדלקמן סעיף י].

ע"פ זה מבאר בלקו"ת, מדוע התורה מאריכה אודות שליחות אליעזר (עד ש„פרשה של אליעזר כפולה בתורה"[61], שכן „זה הי' ענין שליחות דאליעזר, לברר ולהמשיך יחוד זה"[62] של יצחק ורבקה (מ"ה וב"ן), זה הביא „להמשיך בחינת היחוד ממש, שהוא בחינת נישואין ופנימיות"[62].

ובפשטות: רבקה היתה מצוי' בפדן ארם (בחוץ לארץ) אצל בתואל הארמי ולבן הארמי (כשושנה בין החוחים[63]), בחינת ב"ן. ושליחותו של אליעזר התבטאה בכך, שעליו הי' להוציאה משם ולהביאה להיות אשה ליצחק (עולה תמימה[64]), בחינת מ"ה, באופן ש„והיו לבשר אחד"[65] (מ"ה וב"ן), שיבנו בית בישראל בעולם הזה הגשמי, כאשר התכלית היא – להוליד „תולדות" כפשוטן (וגם „תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים"[66]), שמהם באים כל ישראל עד סוף כל הדורות.

ועפ"ז מובן, שהשליחות של אליעזר (השליחות הראשונה הכתובה בתורה) נתנה את הכח לפעול את העבודה של יחוד מ"ה וב"ן בעבודת השם, החל במתן

---

54) בסוף ה„ביאור ע"פ (ברכה לג, ד) תורה צוה" – צו, סע"ג ואילך. וראה גם סה"מ תקס"ג ע' לו ואילך. תו"ח פרשתנו קלה, א ואילך. אוה"ת פרשתנו קכז, ב ואילך. סה"מ תר"ס ע' ל ואילך.

55) ראה זח"ג עג, א.

56) כמאחז"ל (שמו"ר ספט"ו) „העולם הזה אירוסין היו . . אבל לימות המשיח יהיו נישואין".

57) תנחומא וארא טו. שמו"ר פי"ב, ג. ועוד.

58) ראה תניא פמ"ט (סט, סע"ב ואילך) „ובנו בחרת מכל עם ולשון הוא הגוף החומרי כו'", והרי „ובנו בחרת" הי' במ"ת (ראה שו"ע אדה"ז או"ח סי' ס ס"ד).

59) ראה בארוכה לקו"ש חט"ז ע' 212 ואילך. וש"נ.

60) ירמי' לא, כא.

61) פרש"י פרשתנו כד, מב, מב"ר פ"ס, ח.

62) ל' הלקו"ת שם צו, ד.

63) שה"ש ב, ב. ב"ר פס"ג, ד.

64) שם פס"ד, ג. פרש"י תולדות כה, כו. כו, ב.

65) בראשית ב, כד.

66) פרש"י ר"פ נח. וראה ב"ר פ"ל, ו.

תורה, ומשם זה נמשך בכל הזמנים ובכל המקומות, עד השלימות בזה בגאולה האמיתית והשלימה.

ויש לומר, שהשליחות הכללית של אליעזר מרומזת ג"כ במה שאמר[67] „עבד אברהם אנכי": ידוע[68], שמאברהם החלה ההכנה למתן תורה. וזהו הרמז ב„עבד אברהם אנכי" – שבהיותו „עבד אברהם אנכי" יש לאליעזר את הכח לפעול את היחוד של מ"ה וב"ן (נישואי יצחק ורבקה) גם ועיקר כהכנה ל„תעבדון את האלקים על ההר הזה"[69] והגילוי של „אנכי (ה' אלקיך)"[70] במ"ת.

ז. אבל עדיין צריך הסברה[71]: ע"פ האמור (שהאריכות בתורה בענין נישואי יצחק ורבקה היא משום שנישואיהם מבטאים את הענין הכללי של יחוד מ"ה וב"ן) עיקר האריכות הי' צריך להיות בעצם השידוך של יצחק ורבקה (שאליעזר פעל), ולא בשליחותו ובפעולתו של אליעזר, כהכנה ליחוד (מ"ה וב"ן); מדוע מאריכה התורה בשליחות עצמה – איך שאברהם השביעו וציווהו את כל הפרטים לאן יילך, וכיצד אליעזר קיים את שליחותו בפועל?

מזה גופא מובן, ששליחותו של אליעזר נוגעת לעצם הענין של יחוד מ"ה וב"ן שהוא פעל. ויש לומר אחד הביאורים בזה – ועפ"ז יובן הטעם (הפנימי) מדוע אליעזר הי' דוקא שליח (ולא שדכן) – שכן כדי לפעול את העבודה וההמשכה של יחוד מ"ה וב"ן, צריך להיות כך גם אצל האדם שפועל זאת, שיהי' מציאות בפני עצמו (ב"ן), ומציאות זו תתבטל ותתאחד עם המשלח (מ"ה). שזהו ענינו של שליח דוקא[72]:

שליח מורכב משני ענינים הפוכים: (א) עליו להיות מציאות נפרדת מהמשלח, בר דעת בפני עצמו[73]. (ב) עליו להיות בטל למשלח, להכיר שהוא שליח שלו, ולא לשנות מרצון ודעת המשלח. אם הוא משנה מדעת המשלח, הוא חדל להיות שליח[74]. עד שהוא יודע שהוא הולך למלא את השליחות בכח זה שהמשלח מינהו לשליח, ושלוחו של אדם כמותו, עד כמותו ממש.

וזהו התוכן של יחוד מ"ה וב"ן: הנשמה (מ"ה) של יהודי מאוחדת בגלוי עם הקב"ה – „נשמה שנתת בי טהורה היא"[75], עד שהיא „חלק אלוקה ממעל"[76]. השליחות של יהודי – ע"י שהקב"ה שלח למטה את נשמתו בגוף הגשמי, בעולם גשמי (ב"ן), „אתה בראתה אתה יצרתה אתה נפחתה"[75] – היא, שהוא יפעל את יחוד מ"ה וב"ן, של נשמתו עם גופו הגשמי, שגם כפי שהנשמה נמצאת בגוף, שמצד עצמו ובגלוי זו מציאות ויש בפני עצמו (הענין הראשון בשליח), יאיר בו אור הנשמה, והגוף יתבטל לנשמה (עושים נפשם עיקר וגופם טפל[77]), עד שהגוף והנשמה יתאחדו, ע"י העבודה בקיום התורה והמצוות, שהם דוקא

67) פרשתנו כד, לד.
68) ראה סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 70 (לעיל ע' 26) ואילך. וש"נ.
69) שמות ג, יב.
70) יתרו כ, ב. ואתחנן ה, ו.
71) ראה גם סה"ש ה'תש"נ ח"א ע' 130 ואילך.
72) ראה גם סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 60־62. סה"ש תש"נ ס"ע 131 ואילך.
73) גיטין כג, א.
74) רמב"ם הל' שלוחין ושותפין פ"א ה"ב ואילך. שו"ע חו"מ סי' קפב ס"ב ואילך.
75) נוסח ברכות השחר. וראה לקו"ת האזינו עא, ג ואילך. דרושים ליוהכ"פ סט, א. ובכ"מ.
76) איוב לא, ב. תניא רפ"ב.
77) ראה תניא פל"ב.

בדברים גשמיים, להמשיך ולגלות את אור הקדושה בגשמיות העולם, כך שבכל ענין שיהודי עושה, תהי' ניכרת ההתאחדות של נשמתו וגופו (מ"ה וב"ן) עם הקב"ה, „שלוחו של אדם (העליון[78]) כמותו", עד „כמותו ממש" (הענין השני בשליח).

ולכן הי' אליעזר בגדר שליח דוקא כדי לפעול את נישואי יצחק ורבקה, שכן אצל שליח ישנה השלימות של יחוד מ"ה וב"ן, שהמציאות שלו נעשית כמותו דהמשלח (משא"כ שדכן).

ועפ"ז מובן ג"כ, מדוע נתן אברהם „כל אשר לו" למילוי שליחות זו (נישואי יצחק ורבקה) – שכן היחוד של מ"ה וב"ן – ששלימותו תהי' בגאולה האמיתית והשלימה – חובק את כל הענינים של כל סדר ההשתלשלות וכל התורה ומצוותי' וכו', כך שאין שום דבר חוץ ממנו. לכן נתן אברהם לפני כן „כל אשר לו", ובפרט שגם הכח לפעול את יחוד מ"ה וב"ן (כפי שנתגלה במ"ת) בא מאברהם.

ח. עפ"ז יש לומר ביאור על דבר פלא: הביאור בחסידות (בספרי היסוד של תושבע"פ של החסידות – תורה אור ולקוטי תורה) בפרשת אליעזר ונישואי יצחק ורבקה, אינו מופיע במקומו בתורה אור בפ' חיי שרה, אלא דוקא בלקוטי תורה ובסופו, בפ' ברכה [סוף הדרושים על חמשה חומשי תורה. ואח"כ באים הדרושים על שיר השירים – כענין בפ"ע מחמשה חומשי תורה]!

ויש לומר, שבזה גם מרומז שהשליחות של אליעזר לפעול את נישואי יצחק ורבקה – יחוד מ"ה וב"ן, ושלימותו בגאולה – היא השלימות והתכלית של כל עניני העבודה. לפיכך נתבאר ענין זה בסוף וסיום ושלימות של (תו"א ו)לקו"ת; ואח"כ באים לדרושים של שיר השירים, שתוכנו הוא – שלימות הנישואין והיחוד של ישראל (גם כנשמות בגופים) עם הקב"ה, השלימות של יחוד מ"ה וב"ן, כפי שזה יהי' בגאולה האמיתית והשלימה.

ולהוסיף, שבתחלת ספר לקוטי תורה, בפ' ויקרא[79] [שמשם מתחילים הדרושים בלקו"ת על סדר הפרשיות של ספר שלם, ספר ויקרא. משא"כ לפני זה, יש דרושים רק על שתי פרשיות בספר שמות: פ' בשלח ופ' פקודי] – נתבאר ענין השליחות למעלה, שכל אחד מישראל הוא שלוחו של אדם העליון כמותו, שהקב"ה שלחו להיות נשמה למטה, בגוף, כדי שתפעל את שליחותה בעולם.

ויש לומר, שבזה שדבר זה נתבאר בהתחלת הלקו"ת, נרמז, שזו ההתחלה של עבודת האדם – הידיעה, שהוא שלוחו של אדם העליון; ובסיום הלקו"ת נתבאר אודות השלימות של העבודה: יחוד מ"ה וב"ן, כהכנה לנישואין לע"ל.

ט. עפ"ז יובן ענינו של משיח בתור שליח („שלח נא ביד תשלח"):

משיח הוא השליח, שעל ידו נפעלת שלימות ענין השליחות – יחוד מ"ה וב"ן [שהחל בשליחות אליעזר בנישואי יצחק ורבקה] – השליחות של הקב"ה להביא את הגאולה האמיתית והשלימה, שאז יהי' שלימות היחוד של הנשמה והגוף, ישראל וקוב"ה כולא חד. וגם בעולם – שלימות הגילוי של אלקות בעוה"ז הגשמי, באופן שהעולם כולו נעשה דירה לו יתברך בתחתונים[80].

עפ"ז מובן מדוע יש במשיח עצמו (גם)

78) ראה לקו"ת ויקרא א, ג.

79) שם.

80) ראה תנחומא נשא טז. שם בחוקותי ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפל"ו.

הגדר של שליח, שמתבטא בחיבור ויחוד בין שני ענינים (יחוד מ"ה וב"ן): מציאות לעצמו, כביכול, של נשמה בגוף, בשר ודם, [כפס"ד הרמב"ם[81], שמשיח הוא "מלך מבית דוד, הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו כו'", ו"ילחום מלחמת ה'", דבר המוכיח שהוא נמצא בעולם שבו קיימים מנגדים, שמשום כך הוא צריך לנהל מלחמה – וינצח[82]; ויחד עם זאת – שלוחו של אדם (העליון) כמותו ממש,

שכן כדי לפעול את יחוד הנשמה והגוף בישראל (ע"י "יכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה"[81]), ויחוד הרוחניות והגשמיות בעולם, צריכים להיות בו עצמו שני הענינים והתאחדותם יחדיו.

י. עפ"ז יובן התוכן של בקשת משה "שלח נא ביד תשלח": בבקשה והצעה זו רצה משה לפעול – ופעל בפועל – את החיבור וההתאחדות של "גואל ראשון" (משה) ו"גואל אחרון" (משיח):

משה*[82] מצ"ע ענינו (בעיקר) חכמה (תורה), כמ"ש[83] "זכרו תורת משה עבדי", ו"משה קיבל תורה מסיני"[9]. משיח מצד עצמו, ענינו (בעיקר) מלכות – "יעמוד מלך מבית דוד"[81]. ויש לומר, שזהו ע"ד החילוק בין מעלת המשפיע (חכמה, ראש הספירות) ומעלת המקבל (מלכות), ע"ד החילוק בין אור השמש (משפיע) ואור הלבנה (מקבל, מלכות, הקשור עם דוד מלכא משיחא[84]):

"משה קיבל תורה מסיני ומסרה כו'", הוא קיבל את כל התורה, שהיא מקור כל ההשפעות, וממנה נמשך הכח על כל הענינים, כולל – הכח לגאולה (גם הגאולה העתידה);

ענינו של משיח הוא "גואל אחרון" – שהוא בא בסוף העבודה (מלכות, סוף הספירות) בסוף זמן הגלות, אבל יש בזה מעלת המקבל, שע"י ביטולו הוא כולל בתוכו בפנימיות את כל ההשפעות מלמעלה, ואדרבה – אור המקבל מגיע ונובע מדרגא נעלית יותר מאור המשפיע, כפי שיתגלה בגאולה האמיתית והשלימה, ש"נקבה תסובב גבר", מעלת הגוף של יהודי (לגבי נשמתו), שדוקא בו נמצא כח העצמות[85], ועד שלע"ל הנשמה ניזונית מן הגוף[86]. ולכן דוקא משיח צדקנו יביא את הגאולה – הגאולה והשלימות של כל הענינים, גם של משה רבינו.

ויש לומר, שעי"ז שמשה הצליח לפעול ש"שלח נא ביד תשלח", עי"ז ש"גואל ראשון הוא גואל אחרון" (כנ"ל סעיף ב), נפעל היחוד של שני הענינים והמעלות – אשר משיח מכיל בקירבו שני ענינים ומעלות: נוסף לזה שהוא מלך, הוא (גם) רב[87] (חכמה), וילמד תורה את כל העם כולו[88], כולל משה רבינו והאבות

---

81) הל' מלכים פי"א ה"ד.

82) כהמשך ל' הרמב"ם שם (בדפוס רומי ואמשטרדם, וכן בכת"י תימן): אם עשה והצליח ונצח כו'.

*82) בהבא להלן, ראה אוה"ת ויצא קיח, א. סה"מ תרע"ח ע' קמז.

83) מלאכי ג, כב. וראה שבת פט, א. שמו"ר פ"ל, ד. וש"נ.

84) כמודגש בזה שאומרים בנוסח קידוש לבנה "דוד מלך ישראל חי וקיים", ש"נמשל ללבנה" (ר"ה כה, א ובפרש"י), "ועתיד להתחדש כמותה, וכנסת ישראל תחזור להתדבק בבעלה שהוא הקב"ה דוגמת הלבנה המתחדשת עם החמה, כמ"ש (תהלים פד, יא) שמש ומגן ה' כו'" (רמ"א או"ח סתכ"ו ס"ב).

85) ראה תניא אגה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב). סה"ש תורת שלום ע' 120 ואילך.

86) המשך וככה תרל"ז פצ"א־ב. וראה גם סה"ש תו"ש ס"ע 127 ואילך. סה"מ קונטרסים ח"ב תיג, ב. ובכ"מ.

87) ראה סהמ"צ להצ"צ מצות מינוי מלך (דרמ"צ קח, א ואילך). ובכ"מ.

88) ראה רמב"ם הל' תשובה ספ"ט. לקו"ת צו יז, א ואילך. ובכ"מ.

כו'[89] [ועד"ז במשה – יש לו גם מעלת המלך[90], „ויהי בישורון מלך"[91].

ויש לומר, שזה מרומז גם בכך ש„משיח" הוא בגימטריא „שליח" בתוספת עשר[92] – שכן שלימות גילוי המשיח הוא ע"ז שהוא מבצע את עבודתו כשליח עם כל עשר כחות נפשו, מחכמה ועד מלכות.

יא. ע"פ הידוע, שכאו"א מישראל יש בו מבחי' משה[93] ומבחי' משיח[94] – מובן שבכאו"א מישראל יש מעין שני הענינים הנ"ל:

כאו"א מישראל הוא שליח של הקב"ה „לשמש את קונו". וכללות שליחותו מתבטאת – ב„להאיר על הארץ"[95], להאיר את העולם כולו באור הקדושה ובאור האלקי. ובזה יש בכללות שני אופנים, ע"ד „שני המאורות הגדולים", „מאור הגדול" ו„מאור הקטן"[96] [כידוע ש„את העולם נתן בלבם"[97], בכאו"א מישראל משתקפים כל עניני העולם] – עבודתו כמשפיע (שמש); ועבודתו כמקבל (לבנה), שעי"ז נעשה „להאיר על הארץ" באור חוזר (ע"ד מתלמידי יותר מכולם[98], וכיו"ב). ויש בזה מה שאין בזה.

ובפרטיות, אלה שני הענינים שצריכים להיות בשליח: (א) ביטול למשלח (ע"ד לבנה), ו(ב) מציאות בפני עצמו, בר דעת, שחושב ומבין בעצמו, באמצעות שכלו האישי, כיצד עליו למלא את שליחותו (ע"ד שמש) – „להאיר על הארץ".

ומזה שמשה ומשיח עומדים בהתאחדות („גואל ראשון הוא גואל אחרון"), נמשך מעין זה גם כח בעבודת היהודי, שבתור שליח יתאחדו בו שני הענינים.

[ויש לומר, שזה מרומז גם במלה „שמש", שיש לה שני פירושים: שמש – המאירה (משפיע), „להאיר על הארץ", ו„שמש", מלשון שימוש – הביטול של השליח, מצד זה ש„אני נבראתי לשמש את קוני", עד ש„אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני"[99]].

וע"פ המדובר לעיל, שהכח על ענין השליחות בכלל נובע מהשליחות הראשונה שבתורה – השליחות ששלח אברהם את אליעזר לעשות את השידוך של יצחק ורבקה – מובן גם־כן, שכשם שבשליחות הראשונה נתן אברהם (המשלח) „כל אשר לו", הואיל וזה נוגע למילוי השליחות בשלימותה, שכל הפרטים והענינים יהיו חדורים בנקודה הכללית של יחוד מ"ה וב"ן (נישואי יצחק ורבקה), כך בכל שליחות ושליחות של יהודי „לשמש את קונו", הוא מקבל כביכול „כל אשר לו" מהמשלח (הקב"ה), עד הכח של עצמותו ומהותו יתברך (הכולל את „כל אשר לו") כדי לפעול את היחוד של נשמה וגוף של יהודי בעוה"ז

89) ראה לקו"ת שם. ובכ"מ.
90) רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו הי"א. ועוד (נסמן בלקו"ש חי"ט ע' 170 הערה 54).
91) ברכה לג, ה. וכפי' חז"ל (מדרש תהלים בתחלתו. שמו"ר פמ"ח, ד. ועוד) שהובא ברמב"ן עה"פ.
92) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ט ע' 358 ואילך.
93) תניא רפמ"ב.
94) מאור עינים ס"פ פינחס.
95) בראשית א, טו.
96) שם, טז.
97) קהלת ג, יא. וראה לקו"ת במדבר ה, ריש ע"ב.
98) תענית ז, א.
99) כ"ה גירסת הש"ס כת"י (אוסף כתבי־היד של תלמוד הבבלי, ירושלים תשכ"ד) במשנה ובריית סוף קידושין. וכן הובא במלאכת שלמה למשנה שם. וראה גם יל"ש ירמי' רמז רעו.

הגשמי. ובאופן, שכל הפרטים ופרטי פרטים בעבודתם של ישראל, נעשים חדורים בגלוי בנקודה והתכלית האחת והיחידה: הגילוי של משיח צדקנו (שלימות ענין השליחות, יחוד מ"ה וב"ן).

יב. בכל זה נתוסף בדורנו זה במיוחד – אשר בו נוסף חידוש בענין השליחות, שכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו מינה כל אחד ואחד מהדור להיות השליח שלו בהפצת התורה והיהדות ובהפצת המעינות חוצה, עד להבאת הגאולה האמיתית והשלימה.

וכפי שרואים בפועל, שעכשיו נעשה קל יותר להסביר ליהודי – אפילו כזה שלפני זה לא היתה לו בגלוי שייכות לכך – שבנוסף לעבודתו האישית, מוטלת עליו גם האחריות להיות "שליח", להשפיע (ממעלותיו וידיעותיו כו') על אחרים, החל מבני ביתו, חבריו וידידיו, וכל מי שהוא יכול להגיע אליהם.

ותוספת מיוחדת בזה – בנוגע לאלה אשר זכו, שמתוך עם ישראל גופא הם נבחרו להיות שלוחים של נשיא דורנו, שכל עבודתם בכל המעת-לעת כולו מוקדשת למילוי שליחותם בהפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, ובהבאת הגאולה.

ועאכו"כ כאשר השלוחים מכל קצוי תבל נאספים ביחד, ב"כינוס השלוחים העולמי", אשר כינוס "לצדיקים הנאה להן והנאה לעולם"[100], מביא הדבר הנאה אמיתית – הנאה דקדושה – להם ולעולם, עולם גם מלשון העלם והסתר[101]. ובפרט שזהו "כינוס השלוחים העולמי", שלוחים הנמצאים בכל קצווי העולם כולו, ועבודתם מתבטאת בביטול ההעלם וההסתר של העולם ובהפיכתו, עד שהוא נעשה דירה לו יתברך, באופן של יחוד מ"ה וב"ן, כהכנה לגאולה, כנ"ל.

יג. בזה גופא – שזה שייך לכינוס השלוחים בכל שנה ושנה – נתוסף החידוש בשנה זו במיוחד, בקשר לעבודת השליחות של "שלח נא ביד תשלח", השליחות של משיח צדקנו:

כמדובר לעיל (סעיף א), הודיע כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר סיימו כל עניני העבודה, ועומדים מוכנים, "עמדו הכן כולכם", לקבלת פני משיח צדקנו.

כפי שרואים זאת (כמדובר כמה פעמים) גם בכך, שבמאורעות העולם נתקיימו כמה סימנים על הגאולה, החל מהסימן (בילקוט שמעוני[102]) ש"הגיע זמן גאולתכם", כפי שנראה בזה ש"מלכיות מתגרות זו בזו"[103], בפרט במדינות הערביים [כולל – מה שראו בימים אלו, שבמה שכונה "ועידת השלום", הם הודיעו שהם מוכנים לוותר על כל הענינים למען "שלום" כביכול, ובפועל נתגלה ש"לא דובים ולא יער"! ואכ"מ].

וכבר נתקיים הסימן של השנה שעברה – ה'תשנ"א ר"ת הי' תהא שנת נפלאות אראנו, ובהוספה בשנה זו – והולך ונמשך – הי' תהא שנת נפלאות בה, (ו)בתוכה – שזה (הנפלאות) נעשה המהות והתוכן והנשמה של השנה.

ורואים בפועל איך שנפעל ה"ילחום מלחמת ה'" וינצח בכמה וכמה ענינים – ודוקא מתוך מלחמה של שלום. ונצחון הוא גם מלשון נצחיות, קשור עם הגילוי

100) משנה סנהדרין עא, סע"ב.
101) ראה לקו"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.
102) ישעי' רמז תצט.
103) מדרש לקח טוב לך לך יד, א. וראה גם ב"ר פמ"ב, ד.

של „נצח": נ' – גילוי שער הנו"ן, צ' – שנת הצדי"ק (כפי שבנ"י קראו לשנה זו) וח' – הגילוי של משיח צדקנו, הקשור במספר שמונה (שמונה נסיכי אדם[104]).

מזה מובן, שמאחר שהשלוחים עומדים כבר מזמן לאחר מילוי התחלת עבודת השליחות בהפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, ומזמן לאחר אמצע עבודת השליחות, עד שכבר סיימו את השליחות (כהודעת נשיא דורנו הנ"ל), ואעפ"כ עדיין לא באה בפועל ממש הגאולה האמיתית והשלימה – צריך לומר, שעדיין נשאר משהו לעשות כדי להביא את הגאולה בפועל.

והוא: ע"פ הידוע ש„בכל דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל"[105], „א' הראוי מצדקתו להיות גואל וכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת וישלחו כו'"[106], וע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, השליח היחיד שבדורנו, המשיח היחיד שבדורנו, שכבר סיימו את כל העבודה – הרי מובן, שמתחיל להתקיים ה„שלח נא ביד תשלח", השליחות של כ"ק מו"ח אדמו"ר. ומזה מובן, שהדבר היחיד שנשאר עכשיו בעבודת השליחות, הוא: לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש, כדי שיוכל לקיים את שליחותו בפועל ולהוציא את כל ישראל מהגלות!

דבר זה הוא בהדגשה יתירה בשבת פרשת חיי שרה (שבה מתקיים כינוס השלוחים), שבה קראו אודות שליחות אברהם לאליעזר לנישואי יצחק ורבקה, שזה נותן כח על כל עניני השליחות, ובמיוחד – שלימות ענין השליחות של משיח צדקנו.

ונוסף לזה זהו שבת מברכים ראש חודש כסלו [ובשנה זו – שני ימים ראש חודש], חודש הגאולה, וחודש מתן תורה דפנימיות התורה[107], החודש השלישי בימי הגשמים [כנגד החודש השלישי בימי הקיץ[108] (חודש סיון) – החודש של מתן תורה הנגלית[107]]. ולהוסיף, שגשמים קשורים גם הם לשליחותו של משיח – מלמטה למעלה (ע"ד לבנה), „ואד יעלה מן הארץ"[109], שדוקא „מן הארץ" (ב"ן), נשמה בגוף, נעשה מהחומריות גשמיות, ומהגשמיות נעשה „אד" (יסוד האוויר, היסוד הדק ביותר), שהוא „יעלה" למעלה מעלה, עוד יותר למעלה מ„ורוח אלקים מרחפת על פני המים", „זה רוחו של מלך המשיח"[110] – מאחר שנפעל התחי' בתור נשמתו דכ"ק מו"ח אדמו"ר בפועל ממש, כנשמה בגוף (ולא רק כפי שהוא „רוח . . מרחפת על פני המים").

יד. מזה באה ההוראה בפועל שיש להוציא בעומדנו עתה בהתחלה ובפתיחה של „כינוס השלוחים העולמי":

לכל לראש – צריך לצאת בהכרזה ובהודעה לכל השלוחים, שעבודת השליחות עכשיו ושל כאו"א מישראל מתבטאת בזה – שיקבלו את פני משיח צדקנו.

זאת אומרת: כל הפרטים בעבודת השליחות של הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, צריכים להיות חדורים בנקודה זו – כיצד זה מוליך

104) סוכה נב, ב.
105) פי' הברטנורא למגילת רות.
106) ראה שו"ת חת"ס חו"מ (ח"ו) בסופו (סצ"ח). וראה שד"ח פאת השדה מע' האל"ף כלל ע'. ועוד.
107) ראה לקוטי לוי"צ אגרות ע' רה. ריז.
108) ראה ל"ת להאריז"ל פ' ויצא. ועוד.
109) בראשית ב, ו.
110) בראשית א, ב. ובב"ר פ"ב, ד. פ"ח, א.

לקבלת משיח צדקנו.

וכמודגש בנושא הכינוס – „כל ימי חייך להביא לימות המשיח"[111]: כל עניני העבודה (בכל ימי חייך, ובכל יום עצמו – בכל פרטי ושעות היום) צריכים להיות חדורים ב„להביא לימות המשיח". לא רק „לרבות" (כפי שכתוב בכמה מקומות), שהוא (השליח) עומד ומחכה שמשיח יבוא ואז הוא יטול חלק בזה ויהנה מזה וכו', אלא – „להביא", הוא עושה כל התלוי בו כדי להביא „לימות המשיח" לשון רבים, לא רק ההתחלה של יום אחד, אלא של ימות (לשון רבים) – ימות המשיח (לא רק כאשר המשיח הוא „בחזקת משיח"[81], אלא כל ימות המשיח – גם השלימות של „משיח ודאי"[81] וכו').

והכוונה בפשטות היא – שמכינוס השלוחים צריכים לבוא ולהביא החלטות טובות כיצד כל שליח צריך להתכונן בעצמו ולהכין את כל היהודים במקומו ובעירו וכו' לקבלת פני משיח צדקנו, ע"י שהוא מסביר את ענינו של משיח, כמבואר בתושב"כ ובתושבע"פ, באופן המתקבל אצל כל אחד ואחד לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד – ע"י לימוד עניני משיח וגאולה, ובפרט באופן של חכמה בינה ודעת.

והיות שזוהי העבודה בזמן הזה, הרי מובן שזה שייך לכאו"א מישראל, בלי יוצא מן הכלל.

טו. ויהי רצון, שע"י שכל שליח ימלא את תפקידו בשלימות בכל עשר כחות הנפש, ובפרט שכל השלוחים יתאחדו ויכנסו בזה – יביאו תיכף ומיד ממש את (הגילוי ושלימות של) השליח העיקרי והאמיתי, יחד עם גילוי עשר הכוחות שלו – „שלח נא ביד תשלח", השליח שבדורנו – כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – וכפי שהי' בדור שלפניו, שכ"ק מו"ח אדמו"ר נתאחד עם אביו, אשר הוא הי' בנו יחידו, כך שיש את השלימות של כל „שבעה קני המנורה", כל השבעה דורות.

ועוד ועיקר: מאחר שכבר סיימו את עבודת השליחות – בא כל שליח אל המשלח האמיתי, הקב"ה, ומודיע: עשיתי את שליחותי, ועכשיו הגיע הזמן שאתה, כביכול, תעשה את שליחותך [שגם הקב"ה הוא שליח („מגיד דבריו ליעקב גו'"[112]), וביחד עם עשר הספירות – הרי עצמותו ומהותו בעצמו, כביכול, הוא משיח צדקנו]: „שלח נא ביד תשלח"[113] – שלח לנו את משיח צדקנו בפועל ממש!

ואפילו אם עדיין יכול להיות ספק, שמא הקב"ה רוצה להחזיק את ישראל עוד רגע אחד בגלות, למען גודל הנחת רוח וההנאה שהעבודה בזמן הגלות מסבה לו – זועק יהודי: „כל מה שיאמר לך הבעה"ב עשה חוץ מצא"[114], כל מה שבעה"ב זה הקב"ה אומר צריך לעשות, „חוץ מצא", חוץ מלהישאר עוד רגע ח"ו במצב של „צא", מחוץ לשולחן אביהם, מבקשים ותובעים כביכול מהקב"ה: „שלח נא ביד תשלח" – בשנת ובתחלתה „יד תשלח" – והבא כבר את הגאולה האמיתית והשלימה!

ויחד עם השלימות בעבודת השליחות (בסיום לקו"ת פ' ברכה) יש מיד את שלימות הנישואין – שיר השירים – של

---

111) ברכות פ"א מ"ה.

112) תהלים קמז, יט. וראה שמו"ר פ"ל, ט.

113) להעיר מהשייכות לשנה זו – ד„שלח נא ביד תשלח" הוא ר"ת תשנ"ב.

114) פסחים פו, ב.

ישראל וקוב"ה [ובפרט על־ידי שמקבלים גם את ההחלטה הטובה ללמוד את כל ספר תורה אור ולקוטי תורה כל חלקיהם עד סיומם. שע"י לימוד התורה בענינים אלו, ממהרים עוד יותר את ההמשכה בפועל],

עד לאופן שנקבה תסובב גבר, הקב"ה עצמו מודה כביכול לישראל, לכאו"א מישראל ולכלל ישראל, על עבודתם (אפילו אם לא היתה בתכלית השלימות),

והוא מוליך את כל ישראל לארץ הקודש, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי, ועוד והוא העיקר – תיכף ומיד ממש.

לעילוי נשמת
הרה"ח הרה"ת אי"א
ר' **יקותיאל מנחם** ע"ה
ב"ר **שרגא** שליט"א
ראפ
חסיד ומקושר בכל נימי נפשו
לכ"ק אדמו"ר מה"מ
משגיח ומשפיע
בישיבת תומכי תמימים
ליובאוויטש המרכזית 770
ניהל הבית חב"ד
בנמלי התעופה
ובחברת "אל על" במיוחד
וזכה שהרבי שלח המצות ע"י
ואמר עליו "אונזער יקותיאל"
נואם קבוע בסיומי הרמב"ם ב-770
והדפיסם ב"תקות מנחם"
ניהל "ועד המחנכים"
פעל במרץ בעניני שלימות הארץ
ראש מטה שירה וזמרה
לקבלת פני משיח צדקנו
קירב רבים אל רבנו ובדרכי נועם
השאיר דור ישרים יבורך
הולכים בדרכי רבותינו נשיאנו

נקטף בתאונת דרכים
ביום השני לפ' "וקם שבט מישראל"
י"ב תמוז ה'תשע"ה
ת. נ. צ. ב. ה.
(מנוסח המצבה)
*
נדפס ע"י ידידיו
הרה"ת ר' **יוסף יצחק הלוי** וזוגתו מרת **גיטל רחל** שיחיו **שגלוב**

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת אי"א

ר' **מנחם מענדל** ע"ה

בן הרה"ח הרה"ת ר' **אלחנן דובער** הי"ד

מאראזאוו

מקושר לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

וכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו מה"מ

נולד בעיר ליובאוויטש

זכה לגור ולקבל קירובים

בבית כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בעיר רוסטוב

למד מתוך מסירת נפש בישיבת תו"ת במחתרת

שימש כשו"ב

הי' ממייסדי ושימש בתור מנהל ומשפיע

במתיבתא ובית מדרש במוסד חינוך אהלי תורה

וזכה להשפיע לאלפי תלמידים

בהתוועדויותיו הרבות

הכניס רוח חסידית ושמחה לרבים משומעיו

גידל משפחתו לחסידות ולהתקשרות

והרבה מהם שלוחים בכל קצוי תבל

נפטר בשיבה טובה ר"ח שבט ה'תשע"ח

ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י משפחתו שיחיו

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה".

מעיין חי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770, על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלת קהילות בשבת, בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת "אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל" ושיחת ש"פ שופטים ה'תנש"א

מדור מיוחד לספרים וחוברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: http://www.moshiach.net/blind

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

מוקדש להתגלותו המיידית לעיני בשר של

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח שליט"א

למטה מעשרה טפחים ומתוך חיים נצחיים

ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו תיכף ומיד ממש

*

לזכות

התגלותו של הרבי מלך המשיח

*

נתרם ע"י

הרוצה בעילום שמו

לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק

ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

*

הי' שותף בהפצת "דבר מלכות"

להשיג השיחות, לקדשות ולפרטים נוספים טל.: **(718) 753-6844**

הוכן לדפוס ע"י

יוסף יצחק הלוי בן אסתר שיינדל

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

כתובתינו באינטרנט: http://www.torah4blind.org